

НЕКИ ПОДАЦИ О ИЗГУБЉЕНОЈ ЊЕГОШЕВОЈ ПОХВАЛНОЈ ПЈЕСМИ САКСОНСКОМ КРАЉУ ФРИДРИХУ АУГУСТУ

Познато је да је саксонски краљ Фридрих Аугуст 31 маја и 1 јуна¹⁾ 1838 г. био на Цетињу Његошев гост. Та краљева посјета била је у оно вријеме од великог значаја за Црну Гору и њеног владара, јер су аустријске и турске власти приказивале ову за оно пријеме доста неприступачну земљу и њене становнике у најцрњим бојама, па су се зато и странци тешко одлучивали да долазе на ове стране. Његош је правилно схватио значај доласка краља Фридриха Аугуста у Црну Гору, па му је 31 маја 1838 г. испјевао једну похвалну пјесму којој се, нажалост, траг затурио. О њој нам саопштава неколико драгоцјених података у своје путопису „Reise nach Istrien, Dalmatien und Montenegro“, Дрезден, 1851, I дио, стр. 314, Јохан Георг Кол (Kohl), који је био у нашој земљи прве половине мјесеца октобра 1850 г.²⁾ „Када је овдје био краљ саксонски“, тако нас Кол извјештава, „Владика је у част свга високога госта импровизовао једну похвалну пјесму коју је одмах написао и која је била штампана на финој хартији и већ идућег јутра, у више примјерака, предана Краљу лично и његовим пратиоцима. По наређењу Владичином она је била преко ноћи сложена и штампана у његовој малој штампарији коју је он смјестио у једном дијелу свога манастира“. Кол још додаје да је он увјерен да многи њемачки „кнезови немају одмах при руци различита средства која су неопходна да би неког високог госта на сличан начин примили и одали му поштовање“.

Интересантно би било сад видјети шта је даље било са том Његошевом похвалном пјесмом краљу саксонском.

Из једног писма много слављеног преводиоца наших народних пјесама Терезе Албертине Луизе фон Јакоб, познате под псеудонимом Талфј, филологу Бартоломеју Копитару, које смо пронашли у бечкој Народној библиотеци (Wiener National-Bibliothek) и објавили у своје раду „Talvjs Übersetzungen serbischer Volkslieder und ihre Briefe an B. Kopitar“, Берлин, 1941, стр. 91, сазнајемо о тој Његошевој пјесми ово: кад се краљ Фридрих Аугуст 1838 г. повратио са свога пута из Црне Горе у Саксонску, понио је са собом ту Његошеву похвалну пјесму и један примјерак „Пустињака цетињског“, који му је био Владика поклонιο. Чим је стигао у своју резиденцију Дрезден, одмах је упутио Терези Албертини Луизи фон Јакоб Његошеву похвалну пјесму и онај примјерак „Пустињака цетињског“ и замолио ју је да му их преведе на њемачки и да му их с преводима натраг упути.

¹⁾ Датуме наводимо по новом календару.

²⁾ Кол нам прича у предговору свога путописа да је проучио 1850 г. Истру, Далмацију и Црну Гору. Окружни которски поглавар Павле Решегаз обавијестио је Губернијално претседништво у Здрџу 12 октобра 1850 г. да је Кол 4 октобра 1850 г., у друштву са још неколицином, стигао у Котор.

Како је Тереза Албертина Луиза фон Јакоб била заборавила послје свог дугог боравка у Америци и оно мало знања српскохрватског језика којим је располагала када је 1825 г. преводила наше народне пјесме на њемачки језик, није уопште одговорила на прву молбу краља Саксонске. Жељан да што прије сазна шта стоји у Његошевој похвалној пјесми, Фридрих Аугуст је замолио још једанпут Терезу Албертину Луизу фон Јакоб да му испуни жељу. Тада је Тереза упутила ту Његошеву пјесму Бартоломеју Копитару у Беч с молбом да јој је он од ријечи до ријечи преведе на њемачки и изјавила је да ће она потом слободно препјевати ту пјесму и упутити краљу Фридриху Аугусту у Дрезден.

Шта је даље било са том Његошевом похвалном пјесмом, нијесмо могли утврдити.

Сигурно је да се она чува, заједно с извјесним бројем Његошевих писама, тамо негдје у Саксонској у заоставштини краља Фридриха Аугуста.³⁾

Ј. Миловић

³⁾ Код нам још свопштаза да је сазнао кад је био у Црној Гори да се негдје око села Мирца налази неки натпис, урезан у камену, или нека врста споменика у част посјете краља саксонског Црногорцима: "Auch soll hier in der Gegend irgendwo in einem Felsen eine Inschrift oder eine Art Monument zu Ehren des Besuches des Königs von Sachsen bei den Montenegroinern stehen" (Reise nach Istrien, Dalmatien und Montenegro, I дно. стр. 275). Свакако да је тај натпис, ако је постојао, Његош саставио.